

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2002
Αριθ. Πρωτ. 14216.01.2.2

Χειριστές:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ
Τμήμα Ασύλου
Υπόψη Προϊσταμένου κ. Π. Γιαννούλα
Π. Κανελλοπούλου 4
101 77 - ΑΘΗΝΑ

Αγαπητέ Κύριε Προϊστάμενε,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στα πλαίσια των κατά τον νόμο 2477/97 αρμοδιοτήτων του, παρέλαβε αναφορά του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες (αρ. πρωτ. 14216/28.9.2001), με την οποία ζητήθηκε η διαμεσολάβηση της Υπηρεσίας μας προκειμένου να επιτραπεί η πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου εξήντα (60) αλλοδαπών υπηκόων Αφγανιστάν καταγωγής Χαζάρα, οι οποίοι είχαν συγκεντρωθεί στα γραφεία του ΕΣΠ ζητώντας να τους χορηγηθεί πολιτικό άσυλο, καθώς ισχυρίζονταν ότι οι αρμόδιες αρχές δεν είχαν δεχθεί να παραλάβουν αιτήματα ασύλου. Αντιθέτως, αφού συνελήφθησαν ως παράνομα εισερχόμενοι στην Κω, αφέθηκαν ελεύθεροι με αποφάσεις που τους έθεταν προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών για να αναχωρήσουν από τη χώρα. Σε μεταγενέστερη επικοινωνία που είχε η Υπηρεσία μας με μέλος της Νομικής Υπηρεσίας του ΕΣΠ, πληροφορηθήκαμε ότι, δεδομένης της άρνησης του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης να παραλάβει τα αιτήματα ασύλου, τελικώς αυτά επιδόθηκαν με δικαστικό επιμελητή. Δεδομένου ότι τα αιτήματα παρελήφθησαν τελικώς από το Υπουργείο, ο Συνήγορος του Πολίτη, έθεσε την υπόθεση στο αρχείο (έγγραφο προς το ΕΣΠ με αριθμό πρωτοκόλλου 14216.01.2.1/4.2.2002) με την αιτιολογία ότι έπαψε να υφίσταται το πρόβλημα για το οποίο το ΕΣΠ είχε απευθυνθεί στην Υπηρεσία μας, δηλαδή εκείνο της μη παραλαβής των αιτημάτων ασύλου. Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν

εξετάσει το ζήτημα της υποχρέωσης ή μη της Διοίκησης να εξετάσει, ως νομίμως κατατεθειμένα, τα αιτήματα ασύλου που έχουν κατατεθεί με δικαστικό επιμελητή, καθώς δεν του είχε τεθεί αντίστοιχο ζήτημα προς εξέταση στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αναφοράς.

Ωστόσο, επειδή από το υπ' αριθ. πρωτ. 49/23.2.2002 έγγραφο του ΕΣΠ προς το Τμήμα Ασύλου του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, το οποίο κοινοποιήθηκε και στον Συνήγορο του Πολίτη, προκύπτει ότι έχει αμφισβητηθεί από τη Διοίκηση ως προς τους παραπάνω αλλοδαπούς, αλλά και γενικότερα, η νομιμότητα της υποβολής των αιτημάτων ασύλου με δικαστικό επιμελητή ενόψει των διατάξεων του π.δ. 61/1999, ο Συνήγορος του Πολίτη επιθυμεί να επανέλθει στο ζήτημα και παρατηρεί τα εξής :

Σύμφωνα με τις διατάξεις που καθορίζουν το νομικό καθεστώς των δικαστικών επιμελητών, ο δικαστικός επιμελητής είναι άμισθος δημόσιος λειτουργός (άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 2318/1995 *Κώδικας Δικαστικών Επιμελητών*). Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ενεργεί ως όργανο της Πολιτείας και, στην περίπτωση αυτή, λογίζεται ως υπάλληλος κατά την έννοια του άρθρου 13 του Ποινικού Κώδικα (άρθρο 25 παρ. 1 του προαναφερόμενου *Κώδικα*). Αν και ο δικαστικός επιμελητής, σύμφωνα με τα παραπάνω, είναι όργανο στο οποίο έχει ανατεθεί για ορισμένες πράξεις δημόσια εξουσία, δεν μπορεί, παρ' όλ' αυτά, να θεωρηθεί ότι αποτελεί «*αρχή*» κατά την έννοια του άρθρου 1, παρ. 2, του π.δ. 61/1999 *περί διαδικασίας αναγνώρισης αλλοδαπού ως πρόσφυγα κλπ.* Και τούτο, διότι στο πλαίσιο της ως άνω διάταξης, ο όρος «*αρχή*» αναφέρεται σε μη αστυνομική δημόσια αρχή εκλαμβανόμενη με την έννοια της οργανικής μονάδας Διοικήσεως, ως προς την οποία, άλλωστε, ισχύει και η γενική υποχρέωση που θεσπίζεται από τις διατάξεις του *Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας* (ν. 2690/1999, άρθρο 4, παρ. 1) για διαβίβαση στην αρμόδια Υπηρεσία ενός αιτήματος που κατατίθεται αναρμοδίως. Βάσει των προαναφερομένων, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι δεν έχει εφαρμογή η παρ. 2 του άρθρου 1 του π.δ. 61/1999 στην περίπτωση που το αίτημα ασύλου υποβάλλεται σε δικαστικό επιμελητή, αντί να υποβληθεί στην αστυνομική αρχή η οποία θα ήταν αρμόδια, κατ' άρθρον 2 παρ. 1 του ίδιου π.δ, να το εξετάσει.

Ωστόσο, διάφορο είναι το ζήτημα των υποχρεώσεων που γεννά για τη Διοίκηση η κατάθεση ενός αιτήματος ασύλου με δικαστικό επιμελητή. Καταρχήν, δεν τίθεται ζήτημα ως προς την υποχρέωσή της να παραλάβει το αίτημα που της επιδίδεται, υποχρέωση η οποία προκύπτει από τις διατάξεις του *Κώδικα Δικαστικών Επιμελητών* που προβλέπουν το δημόσιο χαρακτήρα των πράξεων που εκτελεί ο δικαστικός επιμελητής και την υποχρέωση συνεργασίας των δημόσιων υπηρεσιών με αυτόν. Το αίτημα ασύλου που υποβάλλεται μέσω δικαστικού επιμελητή δεν πληροί μεν την προϋπόθεση της αυτοπρόσωπης υποβολής σύμφωνα με το άρθρο 1, παρ. 3, του π.δ. 61/1999, αποτελεί όμως δήλωση βούλησης συγκεκριμένου προσώπου να ζητήσει πολιτικό άσυλο, η οποία έχει περιβληθεί τον τύπο του δημοσίου εγγράφου με την αυξημένη αποδεικτική δύναμη που ο νόμος προβλέπει για τα έγγραφα αυτά. Από τη στιγμή που η αρμόδια Υπηρεσία λάβει γνώση, με τον ως άνω τρόπο, της εν λόγω δήλωσης, υποχρεούται να καλέσει αμελλητί τον αιτούντα άσυλο για να υπογράψει ενώπιόν της το αίτημα ασύλου. Ενδεχόμενη άρνηση της Διοίκησης να λάβει υπόψη της τη σχετική δήλωση ή τυχόν απόρριψη του σχετικού αιτήματος με την αιτιολογία ότι δεν υποβλήθηκε νομότυπα αφού δεν υποβλήθηκε αυτοπροσώπως, θα ήταν καταχρηστική, αντίθετη προς τις αρχές της χρηστής διοίκησης και θα αποτελούσε καταστρατήγηση, στην ουσία τους, των διατάξεων της Σύμβασης της Γενεύης. Και τούτο διότι οι διατάξεις αυτές, ανεξαρτήτως των διαδικασιών αναγνώρισης της ιδιότητας του πρόσφυγα που υιοθετεί κάθε συμβαλλόμενο Κράτος, θεσπίζουν ως θεμελιώδη υποχρέωση των Κρατών την παροχή προστασίας στα πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης. Ερμηνευόμενη υπό το πρίσμα αυτό, η υποχρέωση της αυτοπρόσωπης υποβολής του αιτήματος ασύλου που προβλέπει το π.δ. 61/1999, γίνεται αντιληπτή μόνο ως μέσο για την απόδειξη της πραγματικής βούλησης του αιτούντος άσυλο και όχι ως διαδικαστική προϋπόθεση, η έλλειψη της οποίας θα αρκούσε ως αιτιολογία για τον αποκλεισμό από την παρεχόμενη από τη Σύμβαση προστασία κάποιου ο οποίος έχει έγκυρα δηλώσει, με άλλο τρόπο, την επιθυμία του να τύχει αυτής της προστασίας.

Τα προαναφερόμενα ισχύουν για όλες τις περιπτώσεις κατάθεσης του αιτήματος ασύλου σε δικαστικό επιμελητή με την εντολή να επιδοθεί στην αρμόδια Υπηρεσία, κυρίως, όμως για την περίπτωση που υπάρχει άρνηση της Διοίκησης να παραλάβει το

αίτημα ασύλου, όπως στην υπό εξέταση περίπτωση των εξήντα (60) Αφγανών. Στην περίπτωση αυτή, η κατάθεση μέσω δικαστικού επιμελητή παρουσιάζεται ως ο μόνος δυνατός τρόπος άσκησης του δικαιώματος να αιτηθεί κάποιος πολιτικού ασύλου, για τον λόγο δε αυτόν θα πρέπει να λαμβάνεται σοβαρότατα υπόψη και να διερευνάται κάθε τέτοιο αίτημα.

Ενόψει των προαναφερομένων, ο Συνήγορος του Πολίτη σας παρακαλεί, κύριε Προϊστάμενε, να λάβετε υπόψη τις παρατηρήσεις του σε σχέση με το υπό εξέταση ζήτημα της νομιμότητας υποβολής αιτήματος ασύλου με δικαστικό επιμελητή, και να του γνωρίσετε σε κάθε περίπτωση τις απόψεις σας και τις ενέργειές σας επ'αυτού.

Με τιμή

Γιώργος Καμίνης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
Δ/ση Οργάνωσης και Νομοθεσίας
Υπόψη κ. Λάσκαρη
Π. Κανελλοπούλου 4
101 77 - ΑΘΗΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
Υπόψη Συντονίστριας Νομικής Υπηρεσίας
Κ.Καλλιόπης Μιγγείρου
Σολωμού 25 Εξάρχεια
106 82 - ΑΘΗΝΑ